

בש"פ 1138/20 - מוסא מוראד נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 1138/20

לפני:

כבוד השופט א' שטיין

העורר:

מוסא מוראד

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי
(סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, על
החלטה שניתנה ביום 28.1.2020 על ידי בית המשפט
המחוזי חיפה (השופט נ' סילמן) במ"ת 49150-12-19
עו"ד תמר אולמן; עו"ד שאדי סרוג'

בשם העורר:

בשם המשיבה:

עו"ד מוחמד סראחנה

החלטה

1. לפני ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטתו של בית המשפט המחוזי חיפה (השופט נ' סילמן) אשר ניתנה ביום 28.1.2020 במ"ת 49150-12-19 ואשר הורתה על מעצרו של העורר מאחורי סורג וברח עד תום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו בגדרו של ת"פ (מחוזי חיפה) 49112-12-19 (להלן: ההליך העיקרי).

2. ההליך העיקרי נפתח ביום 19.12.2019 בהגשת כתב-אישום נגד העורר ושלושה נאשמים נוספים. במסגרת כתב-אישום זה הואשם העורר בקשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (ריבוי עבירות); בסחר בנשק, עבירה לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין; ובהחזקת נשק שלא כדין, עבירה עמוד 1

לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין. בתמצית ייאמר, כי העורר היה שוטר שבתקופה הרלבנטית לכתב האישום שימש כראש משרד תמיכה לוגיסטית ביחידת התפעול במרכז ללימודי משטרה, וכי על פי האמור בכתב האישום הוא ניצל את תפקידו זה להשגת גישה לנשק ולתחמושת כדי לסחור באלו יחד עם הנאשם השני בפרשה.

3. בד-בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המדינה בקשה לעצור את העורר עד לתום ההליכים בתיק העיקרי. בבקשתה טענה המדינה כי קיימות בידיה ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר במיחוס לו; כי נשקפת ממנו מסוכנות ברף גבוה, אשר נלמדת הן מחומרת העבירות המיוחסות לו והן מנסיבות ביצוען; וכי קמה נגדו חזקת מסוכנות סטטוטורית מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק המעצרים. עוד נטען, כי העורר נאשם בעבירות נשק אשר ביחס אליהן חל הכלל לפיו יש לעצור את הנאשם עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריא באין נסיבות חריגות אשר מצדיקות מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני או שחרור בתנאים מגבילים.

4. בדיון שהתקיים ביום 31.12.2019, לאחר שהעורר הסכים לקיומן של ראיות לכאורה, הורה בית המשפט על הגשת תסקיר מעצר שיבחן את אפשרות שחרורו לחלופת מעצר. תסקיר כאמור הוגש ביום 22.1.2020, ובמסגרתו לא המליץ שירות המבחן לשחרר את העורר לחלופת מעצר ביתית נוכח הקושי שבהערכת הסיכון הנשקף ממנו – זאת, למרות התרשמותו החיובית של שירות המבחן ממערך הפיקוח האנושי שהוצע.

5. ביום 28.1.2020, נעתר בית משפט קמא לבקשת המדינה והורה על מעצר העורר עד תום ההליכים בתיק העיקרי. בהחלטה זו עמד בית המשפט על המסוכנות הנשקפת מהעורר, אשר נלמדת מכך שהוא מואשם בביצוע עבירות בנשק חמורות אשר מאומת בראיות לכאורה. בית המשפט הוסיף והסביר כי במקרים כגון זה הכלל הוא שיש לעצור את הנאשם עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריא, כאשר שחרורו לחלופת מעצר, לרבות מעצר באיזוק אלקטרוני, מהווה חריג לכלל שאין להחילו אלא בהתקיים טעמים מיוחדים. בית המשפט קבע, כי במקרה דכאן טעמים מיוחדים, שעל בסיסם ניתן לשחרר את העורר לחלופת מעצר, אינם מתקיימים. קביעה זו התבססה על תסקיר המעצר השלילי שהוגש בעניינו של העורר; על חלקו המרכזי בפרשה; וכן על היותו שוטר. בית המשפט הבהיר, כי היעדרו של עבר פלילי וכן היות העורר אדם צעיר יחסית אינם מספיקים כשלעצמם כדי להצדיק את הפעלת החריג לכלל של מעצר. בהקשר זה, הדגיש בית המשפט כי בעת הזאת לא ניתן לתת בעורר את האמון הבסיסי הנדרש לשם שחרורו לחלופת מעצר – במיוחד לאור העובדה שאת העבירות שהלה לכאורה עבר ניתן לבצע גם מתוך הבית באמצעות מכשיר טלפון או מחשב. בהתאם לכך, הורה בית המשפט על מעצרו של העורר מאחורי סורג ובריא; ומכאן הערר שלפניי.

6. לטענת העורר, בית משפט קמא שגה בקבעו כי אין לשחררו לחלופת מעצר. העורר סבור, כי בית המשפט לא ייחס משקל ראוי לנסיבות המקלות אשר מתקיימות בעניינו, ואף זקף את חלקן לחובתו. בהקשר זה מפרט העורר וטוען, כי בית המשפט ראה בהיותו שוטר נסיבה מחמירה, בעוד שמדובר דווקא בנסיבה הנמנית עם הטעמים המיוחדים המצדיקים את שחרורו לחלופת מעצר. עוד טוען העורר, כי לא היה מקום לייחס לו חלק מרכזי בפרשה, שכן חלקו קטן מזה של הנאשם השני אשר שוחרר לחלופת מעצר. בעניין זה מעלה העורר טענת הפליה, וטוען כי זו כשלעצמה מצדיקה את שחרורו לחלופת מעצר.

7. העורר מוסיף וטוען, כי החלטת בית משפט קמא לעצור עד תום ההליכים בהליך העיקרי נסמכת במידה רבה על המלצתו השלילית של שירות המבחן – המלצה שלשית העורר אין לייחס לה משקל רב מאחר שאיננה תואמת את האמור בתסקיר גופו, בו מצוין שירות המבחן את התרשמותו החיובית מהעורר ומהמפקחים שהציע. לטענת העורר,

המלצתו השלילית של שירות המבחן נבעה אך ורק מסירובו להודות במיוחס לו בכתב האישום וליטול אחריות על מעשים אלו. בהקשר זה מדגיש העורר וטוען, כי כפירתו בכתב האישום, בעודו חוסה בצלה של חזקת החפות, היא בגדר זכות. שימוש בזכות יסודית זו אינו אמור לשלול ממנו את האפשרות להשתחרר לחלופת מעצר.

8. המדינה, מנגד, סומכת את ידיה על ההחלטה קמא ועל מכלול טעמיה.

9. סבורני כי הדין עם המדינה. לאור האמור בסעיפים 21(א)(1)(ג)(2) ו-22ב(ב) לחוק המעצרים, כדי לשחרר את העורר למעצר-בית באיזוק אלקטרוני או לחלופת מעצר נוחה יותר דרושים טעמים מיוחדים וכן המלצה חיובית ללא רבב של שירות המבחן (ראו בש"פ 248/20 פלוני' מדינת ישראל, פסקאות 14-32 (2.2.2020)). תנאי בסיסי זה אינו מתקיים במקרה דנן לנוכח המסקנה השלילית אליה הגיע שירות המבחן בתסקיר המעצר.

10. העורר טוען כי מסקנה זו הינה שגויה מאחר שהיא נובעת, לדבריו, מכפירתו בכתב האישום וכפועל יוצא מכך מאי-לקיחת אחריות למעשים המיוחסים לו. טענה זו תלויה על בלימה. העורר צודק אמנם כי אין לבוא עמו חשבון על שבחר לכפור במיוחס לו בכתב האישום, בהיותו זכאי ליהנות מחזקת החפות. ואולם, העורר יכול היה לשתף פעולה עם השירות מבלי להודות במיוחס לו בכתב האישום על ידי קיום שיחה כנה ופתוחה, אשר מעוררת אמון, שבמהלכה יכול היה השירות להתרשם מאישיותו ולהעריך את מסוכנותו - דבר שלא נעשה. יתירה מכך: הנטל להצביע על טעמים מיוחדים אשר נדרשים כמשקל נגד לכלל המעצר ולהוכיח את קיומם הוא נטל של העורר. מסיבה זו, קבלת טענתו של העורר ביחס לפגם שלדבריו נפל בהמלצת השירות בעניינו ממילא לא היתה עוזרת לו. פגם כאמור יכול אולי להצדיק, בבוא העת, הזמנה של תסקיר מעצר חדש, אולם אין בו כדי ליצור את הטעמים המיוחדים, להם זקוק העורר, יש מאין.

11. העורר חזר בפניי על טענת ההפליה שהעלה בפני בית משפט קמא: לדבריו מצבו איננו שונה מזה של אחד משותפיו לכתב האישום אשר שוחרר למעצר-בית באיזוק אלקטרוני. טענה זו, אף היא איננה עוזרת לעורר, שכן אין בכוחה ליצור את הטעמים המיוחדים הדרושים בעניינו שלו. יתירה מכך: בית משפט קמא דחה, למעשה, טענה זו בקבעו כי העורר "חתר ללא לאות במסגרת תפקידו [כשוטר] להשגת נשקים, הפציר באחרים ושימש כמוטיב מרכזי בכתב האישום"; ובקביעה זו לא נוכל להתערב.

12. סוף דבר: בהחלטה קמא לא נפל שום פגם שקורא להתערבותו של בית משפט זה. נהפוך הוא, החלטה זו מבוססת כדבעי.

13. הערר נדחה אפוא.

ניתנה היום, כ"ט בשבט התש"ף (24.2.2020).

ש ו פ ט

